

Kacper Ziemia: Bezdroża rosyjskiej modernizacji

Czy odwołanie się do osoby jednego z ostatnich Romanowów jako wzorca modernizacji ma sens?

Czy odwołanie się do osoby jednego z ostatnich Romanowów jako wzorca modernizacji ma sens?

3 marca bieżącego roku w Petersburgu odbyła się konferencja historyczna poświęcona wydanemu przed 150 laty przez cara Aleksandra II Manifestowi Uwłaszczeniowemu, który zapowiadał serię reform systemu samodzielnego. Wziął w niej udział prezydent Rosji Dymitr Miedwiediew. W wygłoszonym przemówieniu – poza apologią reform Aleksandra II – prezydent kilkakrotnie położył nacisk na konieczność kontynuowania reform w duchu liberalnym. Podkreślił konieczność dokończenia modernizacji kraju, przypomniał o wartości jednostki ludzkiej oraz wezwał do włączenia całego społeczeństwa w proces modernizacji poprzez danie mu możliwości samoorganizacji na niższych szczeblach. Wszystko to ma być kontynuacją rozpoczętego 150 lat temu dzieła cara-oswobodziciela.

Czy jednak odwołanie się do osoby jednego z ostatnich Romanowów jako wzorca modernizacji ma sens? Czy zmiany jakie zaprowadził były w ostatecznym rozrachunku pozytywne dla Rosji? Czy nie doprowadziły one do tragedii rewolucji bolszewickiej?

Czy Aleksander jest dla Rosjan czytelny jako postać historyczna? Odpowiedź na te pytania jest konieczna jeśli chcemy właściwie zrozumieć historyczną warstwę mowy Miedwiediewa.

Nie mniej istotna jest jej druga warstwa – polityczna. W notce informacyjnej opublikowanej na stronie Ośrodka Studiów Wschodnich została ona nazwana „liberalnym «testamentem» prezydenta”, który powoli zaczyna się orientować, że nie ma szans na reelekcję. Liczne odwołania do idei liberalnych pozwalają nam wnioskować, że celem Miedwiediewa była krytyka premiera Putina, mająca na celu budowę

politycznego kapitału, który kiedyś będzie mógł być wykorzystany w bieżącej walce politycznej. Trzeba się jednak zastanowić, czy w Rosji jest „popyt” na takie idee? Czy prezydent i premier są faktycznie przeciwnikami, czy też grają w jednej – co więcej – czyjejs drużynie?

O te wszystkie rzeczy pytamy dwóch uznanych specjalistów w kwestiach rosyjskich - Stanisława Zapaśnika i Włodzimierza Marciniaka. Wywiad z pierwszym z nich jest już dostępny na stronie. Wywiad z drugim – wkrótce.

Kacper Ziemia